

Силабус
освітнього компоненту
(обов'язковий ОК22)

Комунікативний менеджмент та соціальна відповідальність бізнесу

Назва дисципліни:	Комунікативний менеджмент та соціальна відповідальність бізнесу
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Менеджмент організацій і логістика
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2943
Рік навчання:	3
Семестр:	6 (весняний)
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра менеджменту
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Бочарова Надія Аваківна, к.е.н., доцент
Контактний телефон:	+380675777663
E-mail:	bocharova.n.a.xnadu@gmail.com

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є викладання дисципліни є надання майбутнім фахівцям знань про теорію та практику з питань комунікацій в менеджменті, оволодіння практичними навичками організації ділових зустрічей, ведення переговорів, службового спілкування, вмінням формувати імідж ділової людини, а також формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій.

Предметом вивчення дисципліни “Комунікативний менеджмент та соціальна відповідальність бізнесу” є процеси та методи управління сучасними комунікаціями та форми ділових комунікацій, теоретико-методологічні та організаційно-економічні аспекти формування і розвитку соціальної відповідальності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння студентами знань про теоретичні положення і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства;
- формування у майбутніх фахівців сучасного системного мислення та комплексу спеціальних знань у галузі управління комунікаціями на всіх стадіях життєвого циклу у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем;
- вивчення теоретичних положень та організаційно-практичних аспектів формування й розвитку соціальної відповідальності як сучасного суспільного феномену зі взаємодії держави, бізнесу, суспільства і людини задля сталого розвитку суспільства;
- ознайомлення студентів із основними теоріями й розмаїттям проблем сучасних світової економіки і бізнесу в аспекті їх відповідальності перед людиною та суспільством.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- поняття інформації, її суть та значення в процесі менеджменту;
- поняття спілкування та типи спілкування, роль комунікацій в менеджменті;
- елементи комунікативного процесу;
- труднощі комунікації та основні групи помилок комунікацій;
- методи комунікативного управлінського впливу;
- сутність, види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності;
- особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів суспільного розвитку;
- місце соціальної відповідальності в управлінні організацією;
- нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності;
- моделі корпоративної соціальної відповідальності і становлення різних типів корпоративної культури;
- критерії, показники та методику оцінювання соціальної відповідальності;
- особливості вияву соціальної відповідальності бізнесу в Україні;
- сутність соціальних інвестицій як форми вияву корпоративної відповідальності роботодавців;
- сутність, складові та пріоритети розвитку соціально відповідальної політики управління персоналом;
- екологічні аспекти соціальної відповідальності та їх нормативно-правове регулювання;
- сутність, структуру, вимоги та особливості міжнародних стандартів соціальної звітності.

вміти:

- правильно говорити, слухати та сприймати повідомлення;
- підготувати та вести переговорний процес;

- вибирати адекватну стратегію, методи і технологію ефективного впливу на конкретний соціальний конфлікт;
- організувати та провести діловий прийом;
- відповідно до вимог скласти листи-нагадування, листи-запити, оферти, претензії, прес-реліз, рекомендаційні листи;
- формувати механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю;
- формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності;
- формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності;
- визначати напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності;
- посилювати соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку через соціальне партнерство;
- здійснювати моніторинг корпоративної соціальної відповідальності; - оцінювати ефективність корпоративної соціальної відповідальності;
- розвивати корпоративну соціальну відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності.

мати уявлення про:

- ґрунтовні знання історичних засад розвитку теорії і практики менеджменту, ідейних вчень класиків менеджменту, фундаментальних постулатів та парадигм менеджменту, новітніх прогресивних тенденцій розвитку менеджменту;
- ґрунтовні знання класичного та сучасного наукового інструментарію дослідження соціально-економічних явищ та процесів у різних сферах менеджменту;
- місце соціальної відповідальності в управлінні сучасною організацією та мати базові уявлення про нормативні засади регулювання соціальної відповідальності на міжнародному та вітчизняному рівнях, а також про сутність та вимоги міжнародних стандартів соціальної (економічної / соціальної / екологічної) звітності;
- особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів соціального розвитку;
- специфіку розвитку сучасного світу та розгортання новітніх соціально-економічних процесів, в яких фахівець має виходити із принципу «мислити глобально, діяти локально».

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

ОК 16 Психологічні основи менеджменту, ОК 27 Крос-культурний менеджмент

Компетентності

Шифр в ОПП	Зміст компетентності
	<i>Загальні компетентності</i>

ЗК13	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК15	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
	<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>
СК6	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
СК7	Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
СК14	Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.
СК15	Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Результати навчання

Шифр в ОПП	Зміст компетентності
РН 12	Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
РН 15	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Основні парадигми комунікативного менеджменту і КСВ	4	1
	ПР Аналіз сучасного розвитку комунікації та спілкування	2	1
	СР Сутність комунікаційних революцій та ключові чинники їх детермінації	5	10
2	ЛК Моделі комунікативного процесу	4	-
	ПР Формування моделі комунікативного процесу	2	-
	СР Соціально-психологічна модель комунікативного процесу	5	10
3	ЛК Інформація як основний елемент комунікації у сучасному бізнес-середовищі	4	-
	ПР Особливості писемної комунікації та ділове листування	2	-
	СР Інформаційної безпеки підприємства	5	11
4	ЛК Вербальна і невербальна комунікація	4	-
	ПР Застосування процесного підходу до формування ділової комунікації	2	-
	СР Системи вербальної комунікації	5	10
	ЛК Формування ефективного процесу комунікації в	4	1

5	організації		
	ПР Подолання труднощів та бар'єрів комунікації	2	1
	СР Специфіка комунікативної взаємодії в АТП	5	11
6	ЛК Корпоративний імідж як складна комунікативна структура	4	1
	ПР Формування корпоративного іміджу підприємства	2	1
	СР Розвиток корпоративного іміджу	5	10
7	ЛК Ефективні відносини бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	4	-
	ПР Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	2	-
	СР Роль соціального партнерства в забезпеченні соціальної відповідальності	6	10
8	ЛК Екологічна компонента соціальної відповідальності	4	1
	ПР Формування екологічної компоненти соціальної відповідальності на підприємстві	2	1
	СР Екологічні аспекти соціальної відповідальності	6	10
Разом	ЛК	32	4
	ПР (ЛР, СЗ)	16	4
	СР	42	82

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: немає.

Методи навчання, форми та методи оцінювання:

1) словесні:

1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;

1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;

2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій

3) практичні:

3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;

3.2 інтерактивні (нетрадиційні): проєктний метод, тренінги, семінари-дискусії, аналіз реальних проблем, метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Конкретизація, деталізація критеріїв та системи оцінювання з урахуванням специфіки освітнього компоненту здійснюється на основі загальних критеріїв, наведених у СТБНЗ 7.1-02:2018 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Ychebotdel/norm_dok/stvnz_7_1_02.pdf)

та СТБНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_90.1-022.pdf).

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали.

2 Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою. Здобувач вищої освіти має отримати оцінку з кожної теми.

2.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

2.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

2.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

2.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання, захист індивідуального завдання (есе, реферату тощо).

Здобувач накопичує бали протягом семестру за виконання завдань, виступи на заняттях, участь у дискусіях, а також за виконання контрольних робіт (таблиця 1).

Таблиця 1 – Розподіл балів з дисципліни за 100-бальною шкалою

Види робіт	<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	<i>T6</i>	<i>T7</i>	<i>T8</i>	Оцінка в балах
Виступ, участь у дискусії на лекційних заняттях	5	5	5	5	5	5	5	5	40
Захист практичних робіт	5	5	5	5	5	5	5	5	40
Індивідуальна самостійна робота (підготовка презентації, есе,	10				10				20

реферату тощо)			
Сума балів за ЛК, ПР, СР			100
Контрольна робота 1	100	-	100
Контрольна робота 2	-	100	100
Середньоарифметична оцінка поточного контролю			100

Підсумкове оцінювання

1 Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену.

2 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять

3 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні);
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 60 балів);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 60 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

4 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою. Мінімальна оцінка за складання екзамену, за якої здобувачеві визначається підсумкова оцінка, становить 60 балів.

5 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни при підсумковій формі контролю у вигляді екзамену визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену за виконання умов:

- мінімальна кількість балів за поточну успішність становить не менше 60 балів;
- мінімальна кількість балів за складання екзамену становить не менше 60 балів.

6 Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$ПК^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де $ПК^{екз}$ – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового контролю для яких є екзамен;

$K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

E – оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

7 Із метою мотивації здобувачів до активного та якісного виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані заохочувальні бали. Мотивація здобувачів застосовується за умови

виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки здобувачів і робочою програмою з навчальної дисципліни.

8 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали

8.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

8.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

– призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

– призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

– участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

– участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів;

– участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– участь у неформальній освіті з дисципліни, підтверджена сертифікатом – 10 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

8.3 Кількість балів за індивідуальні завдання здобувача не може перевищувати 20 балів.

9 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 3.

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Критерії
	екзамен	залік		
80–89	Добре	Зараховано	В	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			С	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		Д	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66			Е	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85.1-02.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

– у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;

– списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

Базова література

1. Васильченко М.І., Гришко В.В. Комунікативний менеджмент: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 228 с.

2. Гарбар Ж.В., Мазур К.В., Мостенська Т.Г. Корпоративне управління та соціальна відповідальність. Частина 2. Корпоративна соціальна відповідальність: навч. посібник. Вінниця : ВНАУ, 2020. 228 с.

3. Григор'єва О.В. Корпоративна соціальна відповідальність: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці» галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво». Полтава: ПолтНТУ, 2017. 88 с.

4. Гудзь О. Є., Маковецька І. М. Комунікаційний менеджмент: навчальний посібник. Львів : «Галицька видавнича спілка», 2021. 224 с.

5. Кузьмін О.Є., Пирог О.В., Чернобай Л.І., Станасюк Н.С., Пасінович І.І. Основи корпоративної соціальної відповідальності: фінансово-екологічні аспекти та соціальний бізнес: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2022. 276 с.

6. Олійник Н.Ю. Комунікативний менеджмент: навчально-методичний посібник для студентів економічного факультету освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 073 Менеджмент. Кам'янець-Подільський, 2020. 112 с.

7. Олійник О.О. Соціальна відповідальність: навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2016. 222 с.

8. Сіренко Н.М., Лункіна Т.І., Бурковська А.В. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Миколаїв : МНАУ, 2021. 216 с.

9. Чупріна М.О. Корпоративна соціальна відповідальність: Конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студентів спеціальності 075 «Маркетинг», освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2023. 138 с.

Допоміжна література

1. N. Bocharova, Ia. Levchenko, K. Dokunina, A. Popova, O. Diegtiar. Programming of corporate social responsibility development of an enterprise. Oleg Diegtiar, Maksym Bezpartochnyi, Iryna Nadtochii, Olena Pulianovych, Olena Skakalina Problems and prospects of development of the road transport complex: financing,

management, innovation, quality, safety – integrated approach: monograph / I. Dmytriiev, Ia. Levchenko and others. Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER, 2021. P. 135-151. DOI: 10.15587/978-617-7319-45-9.ch9

2. Hurman, O., Kostenko, D., Runcheva, N., Bocharova, N., & Khytrova, O. Corporate management in the economic sphere under martial law: a response to the challenges of the times. *Amazonia Investiga*, 2023. 12(65), 246-255. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.65.05.23>

3. Kolosok, V., Lazarevska, Yu. Efficiency of digital communications in the logistics business: evaluation indicators. *Intellectualization of logistics and Supply Chain Management: The electronic scientifically and practical journal*, 2020. Vol. 2. P. 78-87.

4. Masoud N. How to win the battle of ideas in corporate social responsibility : the International Pyramid Model of CSR. *International Journal of Corporate Social Responsibility*. 2017. P. 1-22.

5. Бабчинська О. І. Комунікаційний процес в управлінні: основні положення. *Ефективна економіка*. 2018. № 9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2018/51.pdf.

6. Безчасний О. У. Моделювання контролю стабільності комунікаційних каналів при управлінні розвитком промислового підприємства. *Аналітично інформаційний журнал Схід*. 2018. № 2 С. 5-12.

7. Бочарова Н.А. Екологічний аспект корпоративної соціальної відповідальності підприємств. *Економіка транспортного комплексу*. 2020. Вип. 35. С. 32-47.

8. Бочарова Н.А., Федотова І.В. Дослідження КСВ як основи концепції сталого розвитку підприємства. *Економіка транспортного комплексу*. 2020. Вип. 36. С. 56-76.

9. Бочарова Н.А. Розмежування понять «корпоративне управління» та «корпоративний менеджмент». *Економіка транспортного комплексу*. 2021. Вип. 37. С. 21-35.

10. Бочарова Н.А. Особливості становлення системи корпоративного менеджменту в Україні. *Економіка транспортного комплексу*. 2021. Вип. 38. С. 18-32.

11. Бочарова Н.А., Федотова І.В. Стейкхолдер-менеджмент і сталий розвиток: навч. посіб. Х.: ФОП Бровін О.В., 2023. 145 с.

12. Виноградова О. В., Євтушенко Н. О. Групова динаміка і комунікації. Навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2018. 223 с.

13. Воронкова В.Г. Інформаційно-комунікаційний менеджмент: навчально-методичний посібник для бакалаврів ЗДІА спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 158 с.

14. Глєбова А.О., Маховка В.М., Шулигін С.А. Стратегія корпоративної соціальної відповідальності: формування та реалізація. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 22. Ч. 1. С. 52-57.

15. Гудзь О. Є. Модернізація інформаційного забезпечення корпоративного управління на основі сучасних цифрових технологій. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. №3 (25). С. 4-12.
16. Гудзь О. Є. Шмалій Л. В. Стратегія і тактика інформаційнокомунікаційного забезпечення економічної безпеки підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. №3 (29), 2019. С. 12-19.
17. Гудзь О. Є., Прокопенко Н. С. Трансформація парадигми управління підприємств на основі інформаційно-комунікаційних технологій. *Науковий вісник Полісся*. 2018. № 2 (14). Ч. 2. С. 16-24.
18. Жам О. Ю., Захожай К. В. Приоритетні принципи комунікаційної стабілізації в контексті економічного розвитку підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 9. С. 20-25.
19. Колосок В. М., Лазаревська Ю. А. Менеджмент комунікацій в інтернет середовищі для просування логістичного бізнесу. *Економічний вісник НТУ «Дніпровська політехніка»*. 2019. №4. С. 155-164.
20. Маковецька І. М. Ефективність комунікаційного менеджменту підприємства. *SWorldJournal*. 2020. №4. Ч. 3. С. 63-67.
21. Половинчак Ю. М. Сучасне інформаційно-комунікаційне середовище як простір трансформації української національної ідентичності: монографія, наук. ред. В. Горовий. НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2017. 372 с.
22. Поцулко О. А. Науково-методичні аспекти комунікаційний менеджмент. *Дослідження проблем гуманітарних наук*. 2019. С. 77-90.
23. Рахвал-Мюллер А., Федотова І., Бочарова Н., Г. Азаренков ESPEG Model and Corporate Management System for Ensuring Sustainable Development of Enterprises. *Управління розвитком*. Т. 21. № 3. 2023. С. 8-20.
24. Фостолович В.А. Корпоративна соціальна відповідальність в сучасному бізнесі. *Економіка, фінанси, менеджмент : актуальні питання науки і практики*. 2018. № 6. С. 50–61.

Додаткові джерела:

1. дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2943>
2. Безкоштовна бібліотека. URL: <http://www.management.com.ua>.
3. Бібліотека наукових праць провідних видавництв. URL: <https://link.springer.com/>; www.emeraldinsight.com/md.htm; www.interscience.wiley.com
4. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidru4niki.com/menedzhment/> ; <https://pidru4niki.com/ekonomika/>.
5. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/901>.
6. Освіта.ua. Менеджмент. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/>.
7. Офіційний сайт департаменту статистики Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. URL: <http://unstats.un.org/unsd/default.htm>.
8. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.

9. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України.
URL: <http://me.kmu.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Світового економічного форуму. URL:
<http://www.weforum.org>.
11. Офіційний сайт Фонду миру. URL: <http://www.fundforpeace.org/global>.
12. Центр фінансово-економічних наукових досліджень. Бібліотека. URL:
http://www.economics.in.ua/p/blog-page_45.html
13. IDEAS bibliographic database <https://ideas.repec.org/>
14. The Innovation Portal. URL: <http://www.innovation-portal.info/books/>
15. The Manager. URL: www.themanager.org

Розробник силабусу навчальної
дисципліни, канд. екон. наук, доц.

Надія БОЧАРОВА

Гарант ОП, канд. екон. наук, доц.

Лариса АЧКАСОВА

Завідувач кафедри
менеджменту, д-р. екон. наук, проф.

Оксана КРИВОРУЧКО